

DOCENTENHANDLEIDING

AAN DE SLAG MET PAK@ AFVAL THE GAME

Pak@ Afval the Game is een uniek en interactief lespakket over duurzaamheid. Aan de hand van de opdrachten in de lesklike leren kinderen alles over het belang van afval scheiden en afval voorkomen. Dat is belangrijk, want we produceren met elkaar nog steeds ontzettend veel afval en dat heeft op verschillende manieren negatieve gevolgen voor ons milieu. Als we nu in actie komen en kinderen daarbij betrekken, kunnen we met elkaar voorkomen dat het afvalprobleem in de toekomst nog groter wordt. Samen naar minder afval!

Pak@ Afval the Game daagt kinderen aan de hand van interactieve opdrachten uit om de kennis die ze opdoen direct in de praktijk te brengen. Ze leren kijken naar wat ze kunnen veranderen rondom hun eigen gedrag en worden gestimuleerd om hun kennis met anderen te delen. Samen ervaren de kinderen hoe ze echt een verschil kunnen maken voor het milieu.

SAMENSTELLING

Pak@ Afval the Game klike:

- Spelbord met spelfiguren
- Moeilijke-woorden-poster
- Schriftjes met stickervel
- Letterkaartjes
- Spellen en ring met spelregelkaarten
- Materialen die nodig zijn om de opdrachten uit te voeren

Digitale omgeving (afvalthegame.pakket.online):

- Spelbord op het digibord
- 4 filmpjes

DOEL LESPAKKET

Het doel van dit lespakket is om kinderen kennis te geven over duurzaamheid en het belang van afval scheiden en afval voorkomen, en om hen en de mensen in hun omgeving te stimuleren tot actieve gedragsverandering ten behoeve van een beter milieu en het besparen van schaarse grondstoffen.

OPBOUW LESSEN

Het lespakket is gebaseerd op de participatiemethodiek van de Kleine Ambassade en omvat grofweg vier stappen: kennis opdoen, onderzoek doen, meedenken en meedoen. Elk van die vier stappen kent een aantal opdrachten, in totaal zijn het er 26 (A-Z). Je kunt zelf bepalen in welke periode tussen oktober en maart je er met jouw klas mee aan de slag gaat. Ook kun je zelf bepalen in welk tijdsbestek je Pak@ Afval the Game behandelt. Je kunt bijvoorbeeld verspreid over een paar maanden de letters behandelen of in een korte periode het hele lespakket in één keer uitvoeren. Vanwege de opbouw van het lespakket is het wel van belang dat je de opdrachten in de volgorde van A tot Z uitvoert.

NAVULLEN LESPAKKET

Pak@ Afval the Game is een kant-en-klaar lespakket. Alles wat je nodig hebt om de opdrachten te kunnen doen, vind je in het de klike. Een deel is voor eenmalig gebruik, de werkschriftjes, posters en knipvellen bijvoorbeeld. Het grootste deel van het materiaal is echter meerdere jaren te gebruiken. Denk hierbij aan de kwartetten of de prikstok.

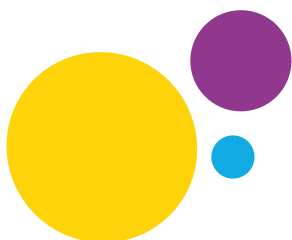
Belangrijk: om verspilling van materialen tegen te gaan, vullen we elk jaar het materiaal dat niet herbruikbaar is aan. Dat doen we door een speciale navulset in de klas te bezorgen. Met het stappenplan in bijlage 1, de navullijst uit bijlage 2 en de materialen uit de navulset vul je het lespakket eenvoudig weer aan tot een volledig pakket waarmee je weer een nieuw schooljaar aan de slag kunt.

Heb je de klike nagevuld en heb je materialen te weinig of juist over? Laat het ons weten via post@dekleineambassade.nl. Wij zorgen ervoor dat je extra materialen ontvangt of dat de resterende materialen worden opgehaald.

CONTACT

Heb je vragen of opmerkingen naar aanleiding van een opdracht of Pak@ Afval the Game in het algemeen? Schroom niet om contact met ons op te nemen via post@dekleineambassade.nl of via jouw contactpersoon van de Kleine Ambassade!

Volg Afval the Game op en voor extra lesideeën, de resultaten van andere klassen en het laatste nieuws!

ZO WERKT HET

Pak als eerste het spelbord, de schriften en stickervellen en de poster met moeilijke woorden uit de klico. Geef het spelbord en de poster een plekje in de klas en deel de schriften en stickervellen uit. Elke leerling krijgt een eigen schrift en stickervel.

STAP 1 LETTERKAARTJES

Bij ieder onderdeel hoort een letterkaartje. Pak de letterkaartjes een voor een uit het etui en voer de bijbehorende opdracht uit. Let op! Pak pas een nieuw kaartje als alle opdrachten van de letter zijn gedaan.

STAP 2 EXTRA MATERIAAL

Voor veel opdrachten is extra materiaal nodig. In de klico zijn pak@tjes te vinden met het materiaal dat bij de opdracht hoort. Je herkent het pak@tje aan (het label met) de bijbehorende letter.

STAP 3 DIGIBORD

Gebruik het abc-spel op het digibord om filmpjes te bekijken of spellen te spelen. Je leest in de opdracht wanneer je dit moet doen. Je vindt de filmpjes en spellen onder de bijbehorende letter.

STAP 4 SCHRIJF HET OP

De leerlingen schrijven de antwoorden op de opdrachten op in hun schrift.

STAP 5 STICKER PLAKKEN

Zijn alle opdrachten van een letter uitgevoerd? Plaats dan het bijbehorende letterfiguur op het spelbord in de klas. De leerlingen plakken de bijbehorende lettersticker bij de opdracht in hun schrift.

STAP 6 VAN A T/M Z

Herhaal de stappen 1 t/m 5 net zo lang tot je met je leerlingen bij de letter Z bent aangekomen.

AAN DE SLAG

Het abc-spel bestaat uit 26 letters. Aan de hand van de letterkaartjes en het schrift word je samen met je leerlingen door de het spel geleid. Wel zo makkelijk, want daardoor is er maar een minimale voorbereiding nodig. Om je toch een overzicht te geven van welke opdrachten jullie tegen zullen komen, vind je hieronder per letter een globale beschrijving van wat de bijbehorende opdracht inhoudt.

SAMEN NAAR MINDER AFVAL: A T/M C

In dit onderdeel doen de kinderen basiskennis op over het thema afval. Ze leren wat het belang is van minder afval en doen kennis op over afval scheiden, hergebruiken en recyclen.

Bekijk het filmpje over waarom we in actie moeten komen voor het milieu. Klik hiervoor op vakje A van het abc-spel op het digibord.

Maak de opdracht in het werkschrift over welk product in welke afvalbak hoort.

Speel het afvalkwartet.

WAT DOEN WE ERAAN?: D T/M K

In dit onderdeel doen de kinderen onderzoek naar hun eigen afvalgedrag. Ze brengen in kaart hoeveel en welke soorten afval ze zelf produceren, en bekijken waar ze thuis en op school op zouden kunnen besparen. Ook onderzoeken ze uit welke grondstoffen bepaalde producten bestaan.

Bekijk het filmpje over waarom we plastic scheiden. Klik hiervoor op vakje D van het abc-spel op het digibord.

De leerlingen houden thuis een dag lang bij wat zij weggooien. Dat doen ze aan de hand van een logboek.
NB: deze opdracht voeren de kinderen thuis uit en de resultaten worden besproken bij opdracht G.

Maak jullie eigen afvalscheidingsstation voor in de klas.

Vorbereiding: verzamel verschillende bakken die als afvalbak gebruikt kunnen worden en verzamel afvalmateriaal, zoals gebruikt inpakpapier of gekleurde kartonverpakkingen, waarmee de leerlingen de bakken kunnen versieren.

Maak de opdracht in het werkschrift om de resultaten van de logboeken van de leerlingen te verwerken.

Vorbereiding: herinner de leerlingen eraan dat ze voor deze opdracht hun logboek vanuit huis weer mee terug naar school nemen. Doe dat de dag voordat je met deze letter begint.

Maak de opdracht in het werkschrift waarmee de leerlingen gaan nadenken over hoeveel afval zij met hun eigen klas al zouden kunnen besparen.

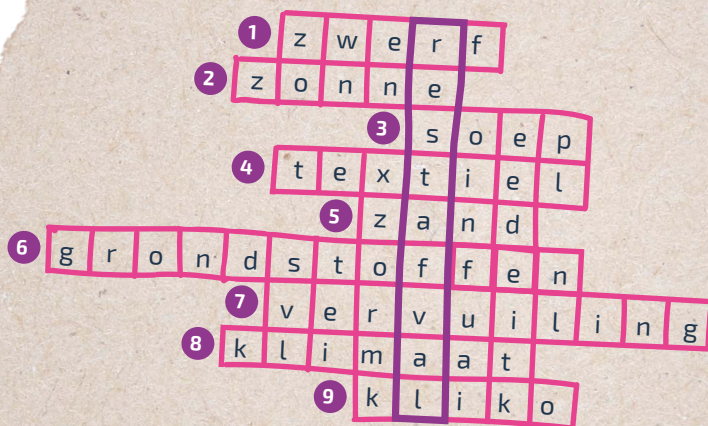
Maak de opdracht in het werkschrift over welke grondstof hoort bij welk product.

Maak en speel jullie eigen Afval the Game-memoryspel.

Maak de woordenpuzzel over duurzaamheid in het werkschrift.

In dit onderdeel gaan de kinderen met elkaar in gesprek over hoe zij vinden dat mensen met afval om moeten gaan. Ze vormen niet alleen een eigen mening, maar passen die ook meteen toe in de praktijk. Bijvoorbeeld door hun omgeving te betrekken bij het verminderen van de afvalberg.

Maak een woordweb in het schrift over hoe we samen naar minder afval kunnen gaan.

De leerlingen verzamelen nieuwsberichten over hoe mensen zich inzetten om het milieu schoon te houden.

Vorbereiding: zorg voor kranten of tijdschriften of laat de kinderen berichten op internet opzoeken.

Ga aan de hand van stellingen met elkaar in gesprek over hoe we met afval om zouden moeten gaan. Open de stellingen op het digibord via vakje N van het abc-spel.

Vorbereiding: de leerlingen gaan aan de linker- of rechterkant van het lokaal staan om aan te geven of ze het eens zijn met een stelling. Zorg dus voor genoeg ruimte om te lopen en staan in het lokaal.

Bekijk het filmpje van het Afval the Game-lied en laat de leerlingen in hun schrift een eigen couplet schrijven. Klik voor het filmpje op vakje O van het abc-spel op het digibord.

Maak met de klas de omgeving van de school schoon.

Vorbereiding: zorg eventueel voor handschoenen om het afval mee op te rapen. In de klike zitten een aantal prikstokken en vuilniszakken.

Geef de leerlingen informatiekaarten mee. Ze kunnen deze uitdelen in hun omgeving om andere mensen te overtuigen om afval te gaan scheiden.

Bekijk het instructiefilmpje en laat de leerlingen hun eigen letterslinger knutselen van afvalmateriaal. Klik hiervoor op vakje R van het abc-spel op het digibord.

Vorbereiding: verzamel oud papier en karton, cadeaupapier en ander gekleurd (afval)materiaal waarmee de slingers versierd kunnen worden.

Speel het ruilbeursspel waarmee de leerlingen voorwerpen die ze niet meer gebruiken met elkaar ruilen.

Vorbereiding: voor dit spel is een dobbelsteen nodig. Laat de leerlingen van tevoren elk een voorwerp meenemen vanuit huis. Vertel erbij dat het een voorwerp moet zijn dat nog in goede staat is en leuk of handig moet zijn voor iemand anders om te krijgen.

WAT HEB JE ONTDEKT?: T T/M X

De kinderen hebben tot nu toe veel geleerd over het afvalprobleem. In dit onderdeel van het abc-spel gaan ze hun kennis delen met de mensen om hen heen om iedereen te stimuleren ook aandacht te besteden aan het afvalprobleem.

De leerlingen gaan bij de letter V een muurkrant maken over de kennis die ze hebben opgedaan. Ter voorbereiding maken ze een opdracht in hun werkschrift over wat ze geleerd hebben.

De leerlingen maken ter voorbereiding de muurkrant een opdracht in hun werkschrift. Aan de hand van deze opdracht denken ze na over waar hun muurkrant over moet gaan. Laat de leerlingen hiervoor goed terugblikken op het project en help ze met vragen zoals: Wat vond je het meest inspirerend? Het meest leerzaam? Wat is je bijgebleven? Wat maakte indruk? Wat wil je écht dat alle anderen ook weten?

De leerlingen maken een muurkrant over wat ze geleerd hebben en versieren deze.

Vorbereiding: verzamel alvast knutselspullen of plaatjes die de kinderen kunnen gebruiken voor hun muurkrant.

De leerlingen geven aan de hand van hun muurkrant een presentatie over waarom het belangrijk is om naar minder afval te gaan en hoe we dat kunnen doen. Ze gaan hiervoor bijvoorbeeld de klassen rond of nodigen andere leerkrachten of ouders uit om hun muurkranten (en eventueel de presentatie) te bekijken.

De leerlingen maken een opdracht in hun schrift waarmee ze nadenken aan welke doelen ze willen blijven werken om ook na afloop van Afval the Game zelf een steentje bij te kunnen blijven dragen aan minder afval en een beter milieu. Eventueel kun je een kringgesprek voeren met de klas om te reflecteren op het project en op wat de kinderen het meeste is bijgebleven.

TERUGBLIKKEN: Y T/M Z

In dit onderdeel kijken de kinderen terug op wat ze vonden van hun deelname aan Pak@ Afval the Game en bedenken ze wat ze zelf blijvend willen veranderen om samen naar minder afval te gaan.

De leerlingen kijken aan de hand van een opdracht in hun werkschrift terug op hoe ze Afval the Game hebben ervaren.

Eindelijk mag de gouden fles uit de klike open! Hiermee sluit je samen met de leerlingen het project af. In het bijbehorende pakketje vind je certificaten waarmee de kinderen het bewijs in handen hebben dat ze de wedstrijd helemaal en goed hebben doorlopen. Voordat de certificaten mee naar huis gaan, vul je ze samen met de kinderen in.

Hierbij verklaar ik
[naam invullen]

Dat ik het belangrijk vind dat
[naar eigen inzicht invullen wat de leerling belangrijk vindt]

En daarom zal ik
[actie invullen die de leerling kan doen binnen dat wat zij belangrijk vinden]

Handtekening, plaats, datum
[de leerling ondertekent het certificaat]

Doet jouw klas mee met de wedstrijd? Dan strijdt jouw klas tegen de klassen van andere Schiedamse basisscholen om de meeste punten te winnen van the Afval the Game-wedstrijd. Daarmee maken jullie kans op de enige echt wisselbeker én op te gekke prijzen! Op deze drie manieren kun je punten scoren:

1 PAK@ ABC-SPEL

Voor elke opdracht die de leerlingen van A t/m Z uitvoeren, verdienen ze 5 bonuspunten.

2 BONUSPUNTENFLESSEN

In de klike zitten vijf bonuspuntenflessen. Met de extra opdrachten in deze flessen kan de klas punten verdienen. De activiteiten kunnen individueel, in groepjes of met de klas worden uitgevoerd. De bonuspuntenflessen worden standaard meegeleverd in de klike, zodat de opdrachten ook uitgevoerd kunnen worden als de klas niet meedoet aan de wedstrijd. De leerlingen maken dan alleen geen kans op de Afval the Game prijzen.

3 AFVAL GAMES

Doe mee aan de Afval Games. Dit zijn gezellige activiteiten die georganiseerd worden in de stad. De agenda van de wijkactiviteiten zal terug te vinden zijn op de Facebook- en Instagrampagina van Afval the Game. Elke persoon die voor jullie school meedoet aan de wijkactiviteit, levert jullie 20 bonuspunten op.

BONUSPUNTENOPDRACHTEN

In de klike zitten vijf flessen met bonuspuntenopdrachten. Hieronder vind je een globale omschrijving van wat elke opdracht inhoudt.

De leerlingen maken een foto van het afvalscheidingsstation bij hen thuis en/of bij burens en kennissen en sturen deze door naar het Pak@ Afval the Game-team. Elke foto levert tien bonuspunten op.

De leerlingen spelen het Afval the Game-kwartet van opdracht C of hun zelfgemaakte memory van opdracht J uit het abc-spel nog een keer. Voor elke keer dat het spel gespeeld wordt, verdienen ze twintig bonuspunten.

De leerlingen doen mee met de Afval Games (wijkactiviteiten) die georganiseerd worden in de stad en nodigen zoveel mogelijk mensen hiervoor uit. De agenda van de wijkactiviteiten zal terug te vinden zijn op de Facebook- en Instagrampagina van Afval the Game. Elke persoon die voor jullie school meedoet aan de wijkactiviteit, levert twintig bonuspunten op.

De leerlingen gebruiken de informatiepakketten uit pak@tje Q om mensen uit hun omgeving te inspireren en overtuigen om ook afval te gaan scheiden. Iedereen die meedoet en zijn naam op de intekenlijst schrijft, levert tien bonuspunten op.

De leerlingen knutselen een kunstwerk van afval. Voor ieder gemaakt knutselidee krijgen jullie dertig bonuspunten.

Vorbereiding: verzamel van tevoren afval om mee te knutselen.

SCORE BIJHOUDEN

Op de poster met het scorepuntenoverzicht zie je hoeveel punten je krijgt voor elke opdracht en kun je bijhouden hoeveel punten jouw klas al heeft behaald. Als deze helemaal is ingevuld, maak er dan een foto van en stuur 'm op naar de contactpersoon van jouw klas of naar post@dekleineambassade.nl onder vermelding van je school en klas.

SOCIAL MEDIA

Houd de Afval the Game social media in de gaten voor wedstrijdupdates, tussenstanden en inspiratie.

 en [afvalthegame](https://www.facebook.com/afvalthegame)

Je kunt als leerkracht zelf bepalen in hoeverre leerlingen en hun ouders ook zelf foto's mogen insturen voor de wedstrijd. Ook die punten tellen mee, mits er duidelijk wordt vermeld om welke school en klas het gaat.

STAPPENPLAN NAVULLEN PAK@ AFVAL THE GAME

Elk jaar ontvang je van het Pak@-team een navulset met materialen die het Pak@ Afval the Game weer helemaal compleet maken. Zo gaan we verspilling van materialen tegen en kun je ook met jouw nieuwe klas weer aan de slag met de leskiko. Pak de navulset erbij, volg de stappen en navullen maar!

STAP 1 HAAL ALLE MATERIALEN UIT DE KLIKO VAN PAK@ EN VERSPREID ZE OP TAFEL.

Maak onderscheid tussen de materialen die eenmalig zijn (werkschriftjes waarin gewerkt is, knipvellen waarin geknipt is, spellen die niet herbruikbaar zijn, etc.) en de materialen die je nog een keer kunt gebruiken. Doe de materialen die voor eenmalig gebruik waren bij het oud papier. Laat de overige materialen liggen.

STAP 2 PAK DE NAVULSET ERBIJ.

Haal alle materialen eruit en leg ze bij de materialen uit je kiko. Nu heb je een overzicht van alle materialen en kun je opnieuw beginnen met het opbouwen van de kiko.

STAP 3 PAK DE NAVULLIJST ERBIJ.

Loop de navullijst stap voor stap door en pak steeds de materialen die je nodig hebt. Let op, het werkt het makkelijkst als je ze nog niet meteen in de kiko doet, maar even op een aparte plek neerlegt. Zo bewaar je het overzicht en kun je straks als alle materialen compleet zijn de kiko makkelijker vullen.

STAP 4 HEB JE ALLE MATERIALEN VERZAMELD? DOE DAN ALLES TERUG IN DE ORIGINELE KLIKO.

Zet de grote materialen (alles op A4-formaat) rechtop achter in de kiko. Vul de kiko daarna aan met de kleinere materialen (zoals de werkschriften, kwartetten en dergelijke). Steek vervolgens de posters en prikstok aan de zijkant in de kiko en leg de flesjes bovenop. De leskiko is nu helemaal klaar voor gebruik!

STAP 5 HEB JE MATERIALEN OVER DIE JE NIET GAAT GEBRUIKEN? OF MIS JE MATERIALEN?

Laat het ons weten! Neem contact op met jouw contactpersoon van de Kleine Ambassade of het Pak@-team via post@dekleineambassade.nl, dan zorgen we dat de materialen worden opgehaald.

NAVULLIJST

Gaat het om
algemeen
materiaal of is
het materiaal
dat bij een
specifieke letter
uit het abc-spel
hoort?

Om welk
materiaal gaat
het?

Hoe vaak hoort
dit onderdeel in
het lespakket?

Vast onderdeel
in de kliko of
geleverd in de
navulset?

Hoe bewaar je
het lesmateriaal
in de kliko?

Kruis aan als het
materiaal weer
compleet is.

LETTER	LESMATERIAAL	AANTAL	KLIKO/ NAVULSET	OPBERGPLEK	AANGEVULD
Algemeen	Moeilijkewoordenlijst	1 poster	Kliko	Los in de kliko	
Algemeen	Spelbord	1 spelbord	Kliko	Naast de kliko	
Algemeen	Spelbord figuren	1 set van 26 figuren (A-Z)	Kliko	In etui in de koffer	
Algemeen	Opdrachtenkaartjes	1 set van 26 kaartjes (A-Z)	Kliko	In etui in de koffer	
Algemeen	Werkschriftjes met daarin stickervellen	25 schriften	Navulset	Los in de kliko	
Algemeen	Handleiding	1 handleiding	Kliko	In de deksel van de kliko	
Algemeen	Spelregelkaarten	1 set van 7 kaarten (voor de letters C, F, J, N, R, S)	Kliko	Los in de kliko	
C	Kwartetten	1 set van 5	Kliko	Los in de kliko	
E	Afval logboek A4	1 set van 25 A4-kaarten	Navulset	Los in de kliko	
F	Knipvel afvalbak A4	1 knipvel	Navulset	Los in de kliko	
J	Memorykaarten A4	1 set van 25 A4-kaarten	Navulset	Los in de kliko	
P	Prikstok	1 prikstok	Kliko	Los in de kliko	
	1 vuilniszak	1 vuilniszak	Navulset	Los in de kliko	
Q	Afvallogboek A4	1 set van 50 A4-kaarten	Navulset	Los in de kliko	
R	Lettersjablonen A5	1 set van 28 A5 kaarten	Navulset	Los in de kliko	
V	Muurkrantposter	1 set van 5 posters	Navulset	Los in de kliko	
W	Presentatietips	1 set van 25 kaarten	Navulset	Los in de kliko	
Z	Gouden fles	1 fles	Kliko	Los in de kliko	
	Opdracht in fles	1 opdrachtbriefje	Navulset	In de gouden fles	
	Certificaten	25 certificaten	Navulset	In cadeaupapier in de kliko	

Wedstrijd*	Witte fles	1 witte fles	Kliko	Los in de kliko	
		1 opdrachtbriefje met nr. 1	Navulset	In de witte fles	
Wedstrijd	Doorzichtige fles	1 doorzichtige fles	Kliko	Los in de kliko	
		1 opdrachtbriefje met nr. 2	Navulset	In de doorzichtige fles	
Wedstrijd	Zwarte fles	1 zwarte fles	Kliko	Los in de kliko	
		1 opdrachtbriefje met nr. 3	Navulset	In de zwarte fles	
Wedstrijd	Gele fles	1 gele fles	Kliko	Los in de kliko	
		1 opdrachtbriefje met nr. 4	Navulset	In de gele fles	
Wedstrijd	Oranje fles	1 oranje fles	Kliko	Los in de kliko	
		1 opdrachtbriefje met nr. 5	Navulset	In de oranje fles	

* **Let op!** De wedstrijdmaterialen heb je alleen nodig als jouw school meedoet aan het wedstrijdgedeelte van Afval the Game. Als je alleen aan de slag gaat met het lespakket, dan heb je deze materialen niet nodig.

PAK

JIJ MAAKT
HET VERSCHIL

BLIK

Benieuwd naar onze andere burgerschapsprojecten?
dekleineambassade.nl